

ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1949

Vyhlásené: 27.12.1949 Časová verzia predpisu účinná od: 23.12.1950 do: 04.03.1955

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

268

Z á k o n

zo dňa 7. decembra 1949

o matrikách

Národné zhromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

§ 1.

Účel matriky.

(1) Do matriky sa zapisujú narodenia, uzavretia manželstiev, úmrtia a iné skutočnosti rozhodné pre zistenie a overenie osobného stavu.

(2) Matrika a úradné výpisy z nej sú verejnými listinami.

§ 2.

Obsah matriky.

Matrika má knihu narodení, knihu manželstiev a knihu úmrtí.

Pôsobnosť v matričných veciach.

§ 3.

Matriky vedú a úlohy s tým súvisiace obstarávajú miestne národné výbory.

§ 4.

(1) Príslušný je miestny národný výbor, v obvode ktorého sa osoba narodila alebo zomrela alebo bolo uzavreté manželstvo.

(2) Ak sa narodí alebo zomrie osoba za cesty v dopravnom prostriedku, je pre príslušnosť miestneho národného výboru smerodajné miesto, kde došlo k vyloženiu narodenej alebo zomretej osoby z dopravného prostriedku.

§ 5.

Krajský národný výbor môže sdružiť dva alebo viac miestnych národných výborov na vedenie matrik; v takom prípade vedie matriky pre každú obec oddelene jeden zo sdružených miestnych národných výborov určený na to krajským národným výborom.

§ 6.

Dohľad na výkon pôsobnosti v odbore matrik vykonáva v najvyššej stolici Ministerstvo vnútra.

Všeobecné zásady pre vedenie matriky.**§ 7.**

(1) Matrika sa vedie v prvopise a odpise.

(2) Prvopis matriky zostane v úschove miestneho národného výboru. Odpis matriky za bežný rok zašle miestny národný výbor bezprostredne nadriadenému národnému výboru.

§ 8.

Listiny, ktoré výlučne slúžia ako doklad pre zápis alebo zmenu zápisu narodenia, uzavretia manželstva alebo úmrtia, uschová miestny národný výbor vo sbierke listín.

§ 9.

Miestny národný výbor vydá úradný výpis z matriky, ako aj povolí v prítomnosti svojho orgánu nahliadnuť do matriky, ak o to požiada osoba, ktorej sa zápis týka, alebo ktorá osvedčí odôvodnený záujem.

Predmet zápisu.

A. Kniha narodení.**§ 10.**

Do knihy narodení sa zapisuje:

- a) meno, priezvisko a pohlavie dieťaťa,
- b) deň, mesiac, rok a miesto narodenia dieťaťa, ako i časové poradie narodenia, ak ide o dieťa narodené spolu s druhým (dvojčatá) alebo s viac deťmi,
- c) štátne občianstvo dieťaťa,
- d) meno a priezvisko, deň, mesiac, rok, miesto narodenia, povolanie a bydlisko rodičov, ako i mená a priezviská starých rodičov,
- e) dohoda rodičov o priezvisku ich dieťaťa, ak majú rodičia rôzne priezviská,
- f) dátum zápisu.

B. Kniha manželstiev.**§ 11.**

(1) Do knihy manželstiev sa zapisuje:

- a) meno a priezvisko, deň, mesiac, rok a miesto narodenia, štátne občianstvo, stav, povolanie a bydlisko snúbencov,
- b) deň, mesiac a rok uzavretia manželstva,
- c) meno a priezvisko, deň, mesiac, rok, miesto narodenia a povolanie rodičov snúbencov,
- d) meno a priezvisko, povolanie a bydlisko svedkov,
- e) priezvisko, o ktorom sa snúbenci dohodli, že ho budú užívať,
- f) priezvisko, o ktorom sa snúbenci, ktorí si ponechali svoje doterajšie priezviská, dohodli pre deti, ktoré z manželstva sa narodila,
- g) dátum zápisu.

(2) Skutočnosti uvedené v odseku 1 sa zapíšu bezodkladne po uzavretí manželstva na podklade zápisnice o tom spísanej.

C. Kniha úmrtí.

§ 12.

Do knihy úmrtí sa zapisuje:

- a) meno a priezvisko, povolanie, stav, bydlisko, deň, mesiac, rok a miesto narodenia zomretého,
- b) hodina, deň, mesiac, rok a miesto úmrtia,
- c) meno a priezvisko manžela,
- d) meno a priezvisko rodičov zomretého,
- e) príčina smrti,
- f) dátum a miesto pochovania,
- g) dátum zápisu.

Oznamovacia povinnosť.

§ 13.

(1) Narodenie je povinná oznámiť osoba, ktorá pri pôrode pôsobila (lekár, pôrodná asistentka a pod.), a ak niet takej osoby, jeden z rodičov.

(2) Narodenie treba oznámiť do 7 všedných dní, narodenie mŕtveho dieťaťa najneskoršie nasledujúci všedný deň; matka môže splniť oznamovaciu povinnosť i po týchto lehotách, len čo je schopná oznámenie urobiť.

§ 14.

(1) Úmrtie je povinný oznámiť

1. úradný ohliadač mŕtvol,
2. manžel alebo členovia rodiny, ktorí žili so zomretým v spoločnej domácnosti, v poradí podľa stupňa príbuzenstva, poprípade švagrovstva,
3. ten, v ktorého byte alebo dome osoba zomrela.

(2) Povinnosť pre osoby v ďalšom poradí vzniká, ak niet osoby uvedenej na prednejšom mieste,

(3) Úmrtie treba oznámiť najneskoršie nasledujúci všedný deň.

§ 15.

Narodenie alebo úmrtie vo verejných ústavoch alebo zariadeniach, v kasárňach alebo iných vojenských ubytovacích zariadeniach je povinný oznámiť najneskoršie nasledujúci všedný deň vedúci úradník alebo veliteľ.

§ 16.

(1) Ak nájde niekto dieťa, ktoré nie je schopné urobiť údaje potrebné na zistenie svojej totožnosti, je povinný to bezodkladne oznámiť miestnemu národnému výboru, v ktorého obvode sa dieťa našlo. Miestny národný výbor vykoná potrebné vyšetrovanie za účelom zistenia totožnosti dieťaťa a podľa jeho výsledku zariadi zápis do knihy narodení.

(2) Ustanovenia odseku 1 platia primerane pri nájdení mŕtvoly.

§ 17.

Súdy a orgány verejnej správy sú povinné oznámiť príslušnému miestnemu národnému výboru rozhodnutia, ktoré sú podkladom pre zápis do matriky alebo pre jeho zmenu, ako aj rozhodnutia týkajúce sa trvania manželstva.

§ 18.

(1) Ak uzavru rodícia manželstvo po narodení svojho dieťaťa a ak bolo pre ich ostatné deti určené iné priezvisko, oznámi miestny národný výbor, v ktorého obvode bolo manželstvo uzavreté, zmenu priezviska tohto dieťaťa miestnemu národnému výboru, kde je dieťa zapísané.

(2) Ustanovenie odseku 1 platí obdobne, ak uzavrie manželstvo matka dieťaťa, ktorého otec nie je známy, a ak sa dohodnú manželia, že priezvisko určené pre ich ostatné deti poniesie i toto dieťa.

§ 19.

Úradné oznámenie podľa § § 15 a 17 sa robí písomne. Inak sa narodenia a úmrtia môžu oznamovať i ústne.

§ 20.

Zmeny zápisov a dodatočné zápisy.

(1) Zmeny zápisov a dodatočné zápisy v matrike sa vykonávajú podľa verejných listín z úradnej povinnosti alebo na žiadosť.

(2) Na žiadosť osoby, ktorej meno alebo priezvisko českého alebo slovenského pôvodu je zapísané v matrike pravopisne nesprávne, zmení sa zápis v shode s pravidlami českého alebo slovenského jazyka; na vykonanie tejto zmeny zápisu je potrebný súhlas bezprostredne nadriadeného národného výboru.

§ 21.

Zápisy týkajúce sa občanov v cudzine.

(1) Narodenia, uzavretia manželstiev a úmrtia československých občanov, ku ktorým došlo na území cudzieho štátu, sa zapisujú do matriky vedenej miestnym národným výborom, ktorý určí Ministerstvo vnútra vyhláškou v Úradnom liste. Zápisy sa vykonávajú na úradné oznámenie československých zastupiteľských úradov alebo na podklade predložených cudzozemských verejných listín.

(2) Zápisy skutočností uvedených v predchádzajúcom odseku možno vykonať i na podklade iných dostatočných dôkazov, ak nemožno cudzozemskú matričnú listinu pre závažnú prekážku zadovážiť.

§ 22.

Zápisy za stavu brannej pohotovosti štátu a osobitné zápisy.

(1) Ak nemožno za stavu brannej pohotovosti štátu vykonávať zápisy podľa ustanovení tohto zákona, zapisujú sa narodenia detí vojenských osôb v činnej službe, uzavretia manželstva osôb, z ktorých aspoň jedna je vojenskou osobou v činnej službe, a úmrtia vojenských osôb v činnej

službe do osobitných matrik, vedených orgánmi vojenskej správy. Podrobnosti určia smernice, ktoré vydá Ministerstvo národnej obrany po dohode s Ministerstvom vnútra.

(2) Vykonávanie matričných zápisov, týkajúcich sa vojnových zajatcov, prislúcha vojenskej správe.

(3) Minister vnútra vydá po dohode s ministrom národnej obrany nariadením predpisy o vedení matrik pre civilné osoby a o zápisoch v nich v čase stavu brannej pohotovosti štátu, ak nebude možno postupovať podľa ustanovení tohto zákona.

§ 23.

Trestné ustanovenia.

Kto nesplní oznamovaciu povinnosť alebo urobí úmyselne oznámenie nesprávne alebo neúplné, potresce sa, ak nejde o čin súdne trestný, okresným národným výborom pokutou do 10 000 Kčs. Pre prípad nevykonalnosti pokuty vymeria sa zároveň náhradný trest väzenia (zatvorenia) podľa miery zavinenia do jedného mesiaca.

§ 24.

Poplatkové ustanovenia.

(1) Žiadosť o výpis z matriky a prvý výpis z matriky sú oslobodené od poplatkov a dávok.

(2) Poplatky za druhý a ďalší výpis, ako i oslobodenie od nich, určí Ministerstvo financií vyhláškou v Úradnom liste po dohode so Štátnym úradom plánovacím.

§ 25.

Konanie na Slovensku.

Pre konanie pred miestnymi národnými výbormi na Slovensku platia primerane predpisy, ktoré sú smerodajné pre okresné národné výbory.

Záverečné ustanovenia.

§ 26.

(1) Matriky vedené podľa doterajších predpisov sa uzavrujú ku dňu začiatku účinnosti tohto zákona.

(2) Overené výpisy z matrik uvedených v predchádzajúcom odseku vydávajú miestne národné výbory, vykonávajúce matričnú pôsobnosť. Príslušným je miestny národný výbor, v ktorého obvode je sídlo orgánu vedúceho dosiaľ matriky.

(3) Výpisy z vojenských matrik vydáva od 11. augusta 1950 Ústredný národný výbor hlavného mesta Prahy.

§ 27.

Všetky cirkevné matriky sú majetkom štátu a prechádzajú dňom začiatku účinnosti tohto zákona do správy národných výborov. Podrobnosti určí Ministerstvo vnútra vyhláškou v Úradnom liste.

§ 28.

Ministerstvo vnútra vydá vyhláškou v Úradnom liste bližšie predpisy o vykonávaní matričnej pôsobnosti, o zakladaní, vedení, správe a obnovení matriky, o spôsobe a obsahu matričných zápisov, o vydávaní výpisov z matriky, o vedení sbierky listín, ako aj o iných veciach súvisiacich s vedením a úpravou matriky.

§ 29.**Zrušovacie ustanovenia.**

Dňom začiatku účinnosti tohto zákona strácajú platnosť, poprípade použiteľnosť, všetky predpisy, ktoré upravujú vec, na ktorú sa vzťahuje tento zákon, najmä:

1. cis. patent zo dňa 20. februára 1784, o vedení matrik narodených, sobášených a zomretých farskými úradmi,
2. dvorský dekrét zo dňa 19. júla 1784, o jednotnom postupe pri vedení matrik,
3. dvorský dekrét zo dňa 15. septembra 1786, o vedení matrik humanitnými ústavmi, nemocnicami, pôrodnicami a nálezincami,
4. dvorský dekrét zo dňa 6. októbra 1788, o zápise svedkov krstu na mieste krstu,
5. dvorský dekrét zo dňa 30. apríla 1789, ktorým sa určujú formuláre krstných, sobášnych a úmrtných listov,
6. dekrét dvorskej kancelárie zo dňa 9. augusta 1810, č. 34 sb. zák. pol., o zápise kmotrov do krstných matrik,
7. dekrét dvorskej kancelárie zo dňa 25. júla 1811, č. 10.716, o doplnení poškodených a obnovení stratených matrik,
8. dekrét dvorskej kancelárie zo dňa 22. mája 1812, č. 59 sb. zák. pol., o zápise dňa narodenia vedľa dňa krstu do osobitnej rubriky matriky,
9. dekrét dvorskej kancelárie zo dňa 21. októbra 1813, č. 49 sb. zák. pol., o vedení matrik narodených,
10. dekrét dvorskej kancelárie zo dňa 13. januára 1814, č. 7 sb. zák. pol., ktorým sa vydáva dodatok k poučeniu o vedení matrik narodených,
11. dvorský dekrét zo dňa 1. januára 1816, o zápise mena krstiaceho kňaza,
12. dekrét dvorskej kancelárie zo dňa 2. júla 1825, č. 63 sb. zák. pol., o zápise mena pôrodnej asistentky do krstnej matriky,
13. dekrét dvorskej kancelárie zo dňa 26. novembra 1829, č. 141 sb. zák. pol., ktorým bolo udelené nekatolíckym duchovným správcom oprávnenie viesť krstné, sobášne a úmrtné matriky,
14. dvorský dekrét zo dňa 20. januára 1831, o vedení matrik v nemocniciach Milosrdných bratov,
15. dekrét dvorskej kancelárie zo dňa 18. júla 1834, č. 83 sb. zák. pol., o vystavovaní krstných listov (vysvedčení) pre deti legitimované nasledujúcim sobášom,
16. dekrét dvorskej kancelárie zo dňa 27. júna 1835, č. 97 sb. zák. pol., o zápise kmotrov a svedkov do krstných a sobášnych matrik a otcov nemanželských dietok do krstných matrik, ako aj o duplikátoch krstných a sobášnych matrik,
17. dekrét dvorskej kancelárie zo dňa 19. februára 1836, č. 38 sb. zák. pol., o rozšírení doterajších predpisov o úschove krstných a sobášnych matrik aj na úmrtné matriky,
18. gub. dekrét zo dňa 2. januára 1840, č. 2 čes. prov. sb. zák., ktorým sa vydávajú ustanovenia, ako majú postupovať duchovní správcovia pri zápise pôrodných asistentiek do krstnej matriky,
19. gub. dekrét zo dňa 21. novembra 1843, č. 297 čes. prov. sb. zák., o určení osôb, ktoré sú povinné hlásiť narodenia, sobáše a úmrtia židov na zápis do matrik,

20. dekrét dvorskej kancelárie zo dňa 5. apríla 1844, č. 799 sb. zák. súd., o dodatočných zápisoch do matriky,
21. gub. nariadenie zo dňa 28. februára 1845, č. 61 čes. prov. sb. zák. o vedení rodných matrik židov,
22. výnos Ministerstva vnútra zo dňa 30. januára 1849, č. 107 dopl. r. z., ohľadne dočasných opatrení, pokiaľ ide o pomery nekatolíkov (evanjelikov),
23. nariadenie zo dňa 25. augusta 1860, č. 210 r. z., o registrácii prípadov narodení a úmrtí civilných osôb na námorných lodiach,
24. zákon zo dňa 10. júla 1868, č. 2 r. z. z roku 1869, o preukaznej moci rodných, sobášnych a úmrtných matrik židov,
25. zákon zo dňa 9. apríla 1870, č. 51 r. z., o sobášoch osôb, ktoré neprislúchajú k žiadnej zákonom uznanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, a o vedení rodných, sobášnych a úmrtných matrik takých osôb,
26. nariadenie zo dňa 20. októbra 1870, č. 128 r. z., týkajúce sa zariadenia a vedenia rodných, sobášnych a úmrtných matrik osôb, neprislúchajúcich k žiadnej zákonom uznanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti,
27. nariadenie zo dňa 8. novembra 1877, č. 100 r. z., o zariadení a vedení rodných, sobášnych a úmrtných matrik pre členov cirkvi starokatolíckej,
28. nariadenie zo dňa 26. novembra 1882, č. 167 r. z., o zriadení a vedení rodných, sobášnych a úmrtných matrik pre členov ochranovskej cirkvi,
29. zák. čl. XXXIII/1894, o štátnych matrikách,
30. zák. čl. XXXVI/1904, o zmene zák. čl. XXXIII/1894 o štátnych matrikách,
31. nariadenie č. 2600/1906 B. M. (uh. M. vnútra), o evidencii a preukazovaní prípadov narodení a úmrtí za plavby na námorných lodiach,
32. nariadenie č. 80 000/1906 B. M. (uh. M. vnútra), o úprave vedení štátnych matrik, 33. nariadenie č. 80 001/1906 B. M. (uh. M. vnútra), ktorým sa vydáva inštrukcia o prihlasovaní prípadov narodení a úmrtí vo verejných civilných ústavoch,
34. nariadenie č. 80 002/1906 B. M. (uh. M. vnútra), o vystavovaní rodinných zpráv,
35. nariadenie č. 12.198/1911 B. M. (uh. M. vnútra), ktorým sa mení § 124 matričnej inštrukcie,
36. nariadenie č. 99.156/1914 B. M. (uh. M. vnútra), ktorým sa mení postup, ako treba zaznamenávať do matriky legitimovanie dieťaťa, ktoré nastalo legitimačným sobášom,
37. § 3, č. 6 vládneho nariadenia zo dňa 4. mája 1920, č. 321 Sb., ktorým sa upravuje verejná správa okrem súdnej správy a rozširuje pôsobnosť československých zákonov a nariadení z odboru onej správy na Hlučínsku,
38. vládne nariadenie zo dňa 6. novembra 1941, č. 434 Sb., o oznamovacej povinnosti matričných úradov ohlasujúcim úradom,
39. vládne nariadenie zo dňa 30. júna 1942, č. 291 Sb., o poplatkoch za vydávanie úplných výpisov z cirkevných matrik.

§ 30.

Účinnosť a vykonanie.

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom 1. januára 1950; vykoná ho minister vnútra po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Nosek v. r.

